

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.): ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและจากแหล่งทุติยภูมิ ด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 408 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขได้เป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง 10 คนเพื่อทำการสัมภาษณ์ ตามตำแหน่ง คือ ประธาน อสม. จำนวน 5 คน และเลขานุการ อสม.จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติจำนวน 398 คน เปิดตารางสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ R.W. Morgan (เพ็ญแข แสงแก้ว 2541: 60) ได้จำนวน 196 คน ผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม 5 ตำบล

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ปากคลองบางปลากด	179	88
2. ในคลองบางปลากด	88	44
3. บ้านคลองสวน	27	13
4. แหยมฟ้าผ่า	55	27
5. นาเกลือ	49	24
รวม	398	196

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามอาสาสมัครสาธารณสุข

แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล 5 ข้อ ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง 5 ข้อ และปัจจัยด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น 5 ข้อ เป็นคำถามลักษณะปลายเปิด เพื่อทราบข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความรู้ความเข้าใจ ในประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ลักษณะคำถามให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ จำนวน 15 ข้อ ผู้ที่ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน การประเมินผลโดยการหาร้อยละและค่าเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนกำหนดดังนี้

คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป	มีความรู้ความเข้าใจมาก
คะแนนร้อยละ 60-69	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60	มีความรู้ความเข้าใจน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามผลทางการเมืองที่เกิดขึ้นตามมา เป็นคำถามแบบมาตร
ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การกำหนดระดับคะแนน ได้กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลผลสำหรับแบบมาตรประมาณค่า ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปล
ความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความว่า เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลความว่า เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลความว่า เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 แบบสัมภาษณ์ประธาน อสม. และ เลขานุการ อสม.

ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย
แบบมีส่วนร่วมของกลุ่ม อสม. เป็นคำถามปลายเปิด เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในประเด็นที่
เกี่ยวกับ 1) ความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจใน
ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และ 3) ผลทางการเมืองที่เกิดขึ้นตามมา

วิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการ
กำหนดเนื้อหาในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 2) ร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อ เพื่อให้
ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นได้สะดวกและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตามประเด็นในกรอบ
แนวคิดการวิจัย อันประกอบด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตยแบบมี
ส่วนร่วม ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และผลทางการเมืองที่เกิดขึ้น
ตามมา

- 3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข
- 4) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 5) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ pre-test กับกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าแอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.86 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี
- 6) ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักบันทึกเพื่อขอความอนุเคราะห์จากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในการตอบแบบสอบถาม

3.1.2 นำแบบสอบถามไปให้อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ตอบแบบสอบถามและรับกลับด้วยตนเอง

3.1.3 รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่กำหนด ในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2549 โดยการส่งแบบสอบถามออกไปจำนวน 196 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.49 ของจำนวนที่ส่งออก

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

3.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักบันทึกเพื่อขอความอนุเคราะห์จากประธานกลุ่ม อสม. และเลขานุการกลุ่ม อสม. ในการสัมภาษณ์

3.2.2 กำหนดรายชื่อประธานกลุ่ม อสม. และเลขานุการกลุ่ม อสม. ที่ต้องการสัมภาษณ์

3.2.3 นัดหมายเพื่อกำหนดวันและเวลาที่จะสัมภาษณ์

3.2.4 สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์

3.2.5 รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่ดำเนินการขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบ นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

4.1.2 แยกหมวดหมู่และจัดระบบข้อมูล เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์หา

คำตอบ

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้วิธีการทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไค-สแควร์ (χ^2)

4.2.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา